

MEMORIAL DE RIVESALTES

INFORMACIÓ

[Memorial del Camp de Rivesaltes,
Consell Departamental dels
Pirineus Orientals](#)

Tel. 04 68 04 39 70
info@memorialcamprivesaltes.fr

Informació pràctica

- Obert tot l'any
- Tancat l'1 de gener, l'1 de maig, l'1 de novembre i el 25 de desembre.
- De l'1 de novembre al 31 de març:
des del dimarts al diumenge de les 10h a les 18h
- De l'1 d'abril al 31 d'octubre: tots els dies de 10 a 18h
- Adult: 8 €, preu reduït: 5 €:
aturats, estudiants, grups de més de 10 persones, "pass patrimoine"),
Gratuït per als menors de 18 anys (i escolars, beneficiaris de la renda mínima, periodistes, docents, testimonis, donants, mecenes).
- Autoguies en 5 idiomes (francès, anglès, alemany, espanyol, català) + llengua de signes per a la visita del recorregut exterior i de l'exposició permanent.
- Llibreria
- Cafè, snacks i productes locals
- Esdeveniments culturals

Projecte inicial

Lloc on els destins de nens, dones i homes es van creuar, a mercè dels esdeveniments tràgics ocorreguts entre el 1938 i el 1970, el **camp de Rivesaltes** és testimoni dels anys negres del segle XX.

Aquest emplaçament és únic a França per la seva dimensió, el seu estat de conservació (el únic on encara es pot veure i sentir què va ser un camp), la seva situació geogràfica (autopista, aeroport, proximitat a Catalunya, entre Tolosa, Barcelona, Montpeller...) i la seva especificitat històrica.

La seva dimensió simbòlica i les col·laboracions li confereixen un esplendor a la vegada regional, nacional, europeu, euro-mediterrani i internacional.

Un memorial no és només un edifici. És una mena "memoràndum" inscrit en el temps dels humans. Aquesta presa de consciència ha d'engendrar un debat sobre l'avenir, educant per comprendre i commemorar millor.

És per això que el Consell Departamental dels Pirineus Orientals i la Regió Occitània/Pirineus-Mediterrani han decidit erigir un memorial al lloc de l'antiga illa F (42 ha) del camp Joffre de Rivesaltes (600 ha), els edificis existents del qual s'inscriuen en l'inventari complementari dels monuments històrics. Aquest memorial esdevindrà el primer espai generalista d'evocació i referència del drama humà de l'internament a França des de la 2ª Guerra Mundial.

- ✓ El camp estava destinat a la destrucció quan, el 1998, Christian Bourquin, llavors president del Consell Departamental dels Pirineus Orientals i després de la regió Languedoc Roussillon, agafà el relleu en la tasca de salvaguarda de l'emplaçament, iniciada per la societat civil. Decideix transformar-ne una parcel·la, l'illot F, com a lloc de record, esperant que "el treball de memòria serveixi a la nostra joventut, a tots, a la Humanitat". Entre les runes de les barraques del camp de Rivesaltes, l'arquitecte Rudy Ricciotti, associat a l'agència Passelac & Roque, va construir, en tota la llargària, un monòlit de formigó ocre, parcialment enterrat. Inaugurat el 2015, el Memorial va rebre el 2016 el Gran Premi especial del jurat "l'Equerre d'argent".
- ✓ El recorregut exterior i La Sala d'exposició permanent estan concebuts de manera que el visitant entengui com els esdeveniments històrics van provocar grans desplaçaments forçats de població i la creació de més de dos cents camps d'internament a França i als països del Nord d'Àfrica, entre ells, el de Rivesaltes. Una taula central presenta, a més de la cronologia del camp, documents i objectes que segueixen l'internament de les tropes colonials, dels republicans espanyols, dels jueus, dels gitanos, dels col·laboradors i dels presoners de guerra alemanys, austríacs, italians, polonesos i, més tard, els militars del nord d'Àfrica, els tiradors guineans, malgaixos, indoxinesos...
- ✓ El visitant també pot accedir a un conjunt de testimonis d'antics internats i a un gran nombre de pel·lícules d'arxiu. El Memorial incita a la reflexió sobre els desplaçaments forçats de la població avui dia.
- ✓ Durant tot l'any, s'ofereix una programació cultural, artística i científica (exposicions temporals, conferències, trobades, lectures, projeccions...).

SERVEI DE PREMSA

catherine.gillot@adt66.com - Tel. **+33 4 68 51 52 58** - julien.folcher@adt66.com - Tel. **+33 4 68 53 73 28**

PYRÉNÉES MÉDITERRANÉE EN PAYS CATALAN

Agence de Développement Touristique des Pyrénées-Orientales

2, boulevard des Pyrénées - CS 80540 - F - 66005 Perpignan Cedex - Tél. **+33 (0)4 68 51 52 53** - info@adt66.com

pro-tourismeadt66.com - tourisme-pyreneesorientales.com - visitpo.fr -   #visitpo

MEMORIAL DE RIVESALTES

Algunes dates de les etapes del projecte

1978
Publicació de «Le Mémorial de la Déportation des Juifs de France» per part de Serge Klarsfeld.

1993
Publicació del «Journal de Rivesaltes 1941-42» de Friedel Bohny Reiter (infermera suïssa que va treballar amb la Creu Roja Suïssa en l'assistència de socors als nens), Ed. Zoé, Ginebra, del que se'n feria una pel·lícula el 1997.

Publicació de «Les transferts de juifs du camp de Rivesaltes et de la région de Montpellier vers le camp de Drancy en vue de leur déportation 10 août 1942 - 6 août 1944» de Serge Klarsfeld.

1994
El 16 de gener es va erigir una estela en memòria dels jueus deportats del camp de Rivesaltes cap a Auschwitz, per iniciativa de Serge Klarsfeld i «l'Association Fils et Filles des Déportés Juifs de France».

1995
El 2 de desembre es va erigir una estela en memòria dels militars del nord d'Àfrica.

1997
Amenaces de destrucció del camp. Petició del col·lectiu «Pour la mémoire vivante du camp de Rivesaltes», signada per Simone Veil, Claude Simon, Edgar Morin... i per nombrosos ciutadans.

1998
Christian BOURQUIN va ser escollit president del «Conseil général» dels Pirineus Orientals. Anul·la la decisió d'arrasar completament l'emplaçament i comença a haver-hi consens al voltant del projecte. Primera presa de contacte amb les associacions que representaven les comunitats d'antics internats i proliferació de projectes pedagògics. Christian Bourquin decideix donar suport i prendre el relleu d'aquesta mobilització ciutadana al voltant d'aquest lloc de memòria.

1999
El 30 de desembre es va erigir una estela en memòria dels republicans espanyols.

2000
El Ministeri de Cultura [francès] registra l'emplaçament del camp de Rivesaltes a l'inventari complementari dels Monuments Històrics. El «Conseil général» dels Pirineus Orientals vota unànimement en favor de l'aprovació del projecte del Memorial.

2002
L'historiador dels camps d'internament, Denis Peschanski, és nomenat president del Consell científic que enquaden el projecte històricament. Una Comissió de la memòria reuneix les associacions, una comissió pedagògica que agrupa els nombrosos professors (ja mobilitzats des de feia alguns anys amb els seus alumnes), completen aquest dispositiu.

2005
L'arquitecte Rudy Ricciotti, associat al despatx Passelac & Roques, guanya el concurs internacional d'arquitectura. El novembre, el «Conseil général» dels Pirineus Orientals adquireix l'illot F, de 42 hectàrees. Robert Badinter accepta d'apadrinar el projecte.

2010
A la mort de Georges Frêche, Christian Bourquin esdevé el president de la Regió Languedoc-Roussillon. L'any següent, el Consell regional aprova per unanimitat transferir el projecte del Memorial del «Conseil général» dels Pirineus Orientals a la Regió.

2014
El gener, arriba la denominació administrativa: es tractarà d'un «Establiment Public de Cooperació Cultural» (EPCC), la direcció del qual es deixa en mans d'Agnès Sajaloli.

2015
La inauguració del Memorial del camp de Rivesaltes es va desenvolupar entre el 16 i el 19 d'octubre del 2015, en presència del Primer ministre, Manuel Valls, del president de la Regió Languedoc-Roussillon, Damien Alary i de la presidenta del Consell Departamental dels Pirineus Orientals, Hermeline Malherbe.

Bibliografia

«Les camps de la honte : les internés juifs des camps français 1939-1944» d'Anne Grynberg Ed. La Découverte, Paris, 1991

«Journal de Rivesaltes 1941-1942» de Friedel Bohny-Reiter. Ed. Zoé, Genève, 1993

«Le camp de Rivesaltes 1941-1942 : du centre d'hébergement au Drancy de la zone libre» d'Anne Boitel. Ed. Presses Universitaires de Perpignan, 2001

«L'Archipel du mépris, histoire du camp de Rivesaltes de 1939 à nos jours » de Joël Mettay. Ed. Trabucaire, Perpinyà, 2001

«La France des camps : l'internement 1938-1946» de Denis Peschanski. Ed. Gallimard, Paris, 2002

«Les Juifs au camp de Rivesaltes : internement et déportation 1941-1942» d'Alexandre Doulut. Ed. Lienart et Mémorial du Camp de Rivesaltes, 2014

«Histoire du camp militaires Joffre de Rivesaltes» de Béate Husser. Ed. Lienart et Mémorial du Camp de Rivesaltes, 2014

«Rivesaltes le camp de la France 1939 à nos jours» de Nicolas Lebourg i Abderahmen Moumen. Ed. Trabucaire, 2015

«Les Tsiganes au camp de Rivesaltes 1941-1942» d'Alexandre Doulut Ed. Lienart et Mémorial du Camp de Rivesaltes 2015

«Harkis au Camp de Rivesaltes. La relégation des familles. Septembre 1962-décembre 1964» de Fatima Besnaci-Lancou. Ed. Loubatières et Mémorial du Camp de Rivesaltes 2019